

יבמות ס"ו

מ. שווערד

1. קרן אורה על מסכת יבמות דף סו/א

ולא מיפקדא והאמר רב אחא מעשה באשה אחת כו'. לפי מש"כ לעיל דבחציו עבד וחציו בן חורין נמי ליכא עשה דפרי' ורבי', אלא עשה דדברי קבלה קרא דלשבת אם כן מאי פריך הכא דילמא באשה נמי משום לשבת איכא. והתוס' בגיטין (מ"א ע"א) כתבו כן דבאשה נמי איכא משום שבת. והא דאין כופין לרבה משום דכיון דלא מיפקדא שמא לא תקיים אח"כ, ולפי שיטתם דלשבת מן התורה היא הא גופא קשיא אמאי לא נכוף אותה לקיים מצות שבת. ועוד צ"ע מהא דשמעתין דבעינן דווקא באה מחמת טענה. על כן נראה דבאשה לא שייך כלל אפי' עשה דלשבת כיון דבעיקר מצוה לא מיפקדא. וכן משמע מהא דתניא בתוספתא (פ"ח ה"ב) דאשה רשאה לשתות כוס עקרים שלא תלד וכן מוכח מעובדא דדביתהו דר"ח. אלא דיש לדקדק קצת הא בכי הא דידה אפילו אי הוי מיפקדא לא עבדה איסורא כיון שכבר קיימה וילדה שני בנים ושני בנות. וצ"ל דמ"מ אסור לשתות כוס עיקרים כיון דאכתי איכא מצוה דלערב אל תנה. וכן מצאתי בתוס' שבת פרק שמונה שרצים (ק"י ע"ב) שכתבו כן. וא"כ מוכח בהדיא דליכא באשה שום מצוה לפרי' ורבי' אפי' מצוה דרבנן דאי לאו הכי לא הוי שתיא כוס עיקרים דהא מצוה דלערב אל תנה ג"כ אינו אלא מדרבנן

2. ספר מנחת חינוך - מצוה רפ - אות כן

והנה לסתמא דגמרא עבדי מלוג של אלמנה לכהן גדול לא יאכלו מדאורייתא, כי קנין שאינו אוכל אינו מאכיל, ולהנהו אמוראים בתראי אין אוכלים מדרבנן אבל מדאורייתא אוכלים. והנה הר"מ כאן פ"ז הי"ח כתב בזה הלשון, וקנין שאינו אוכל אינו מאכיל, נראה דסבירא ליה כלישנא דגמרא, א"כ מדאורייתא אין אוכלים, ועיין ים של שלמה יבמות שם [פ"ז סי' א'] שכתב דמדרבנן אין אוכלים, ופסק כלישנא דאמוראי בתראי. והנה לדברי הר"מ אפשר כיון דהתורה לא ריבתה אותם, אם הקנין אינו אוכל אפשר דהו כזרים גמורים וחייבים מיתה בידי שמים, אף שהאשה אינה אוכלת והיא רק בלאו כמבואר לקמן, מ"מ העבדים הוון להו כזרים גמורים, ומ"מ צ"ע

3. רש"י עבודה זרה דף טו/א

יאכילנה כרשיני תרומה - אע"פ שמזונותיה עליו אינו גזלן אם האכילה תרומת כהן לפי שתרומה ממון שאין לה תובעים היא שהרי נותנה לכל כהן שירצה ואם רצה היה יכול ליתנה לכהן זה שהשכיר לו פרתו ואותו כהן מסתמא ניחא ליה ומחיל אם האכילה הרבה כרשיני תרומה דמה לו להקפיד והלא אינה מיוחדת לו לפיכך מתוך שיודע שנותן לבהמתו מאותן כרשינין הרבה בעין יפה יותר משאילו היו שלו ניחא ליה ואינו גזלן אי נמי שנפלו לו מבית אבי אמו כהן:

4. תוספות עבודה זרה דף טו/א

ישראל ששכר פרה מכהן יאכילנה כרשיני תרומה - נראה לר"י דמירי באין מזונותיה על ישראל אלא על כהן מדלא קתני אע"פ שמזונותיה עליו כדקתני

5. ריטב"א על מסכת יבמות דף סו/ב

רבא לטעמיה דאמר הקדש חמץ ושחרור מפקיעים מידי שעבוד. פ"א והני לאו דוקא אלא הוא הדין לכל איסורי הנאה שהם איסור הגוף כגון תכריכי מת דהכא וכדאמרינן נמי התם בקונמות ואם תאמר מאי מפקיע מידי שעבוד איכא הכא דהא אליבא דר' יהודה דידה חשיבה י"ל דסבר רבא דאפילו לרב יהודה דידה חשיבי כיון שקבלה עליו בנכסי צאן ברזל אלא משום שבה בית אביה אלמנה רבנן לשעבוד' דידה שיהיו לה כאלו הם אפותיקי גמור בע"מ שלא יוכל למכור ושלא יוכל לסלקה בדמים ועשו כן משום שבה בית אביה ומ"מ כיון דדידיה נינהו אתי איסור שלו ומפקיע אפי' מידי שעבודא זה וא"ת היכי פריך רבא לעיל והא תניא כוותי' דר' אמי דהא האי ברייתא אפילו לר' יהודה אתיא שפיר דכיון דדידיה נינהו יוצאין בשן ועין לאיש דשחרור מפקיע מידי שעבוד י"ל דהא דאמר רבא השתא היינו בתר דאסברא ניהלי' רב נחמן להאי טעמא והיינו מאי דאמר ליה מסתברא מילתיה דרב יהודה משום שבה בית אביה ואפילו לרב יהודה לא חשיב דידה אלא מדין שעבוד על הדרך שאמרנו משום שבה בית אבי' והשת' נמי אתי' לי' שפיר מתניתין דתרומה